

246328

การบริหารจัดการคุณภาพของห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก
โรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง จังหวัดแพร่

อุดม ต้นประยูร

ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ตุลาคม 2554

600250867

ห้องสมุดงานวิจัย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

การบริหารจัดการคุณภาพของห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก
โรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง จังหวัดแพร่

อุดม ต้นประยูร

การค้นคว้าแบบอิสระนี้เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ตุลาคม 2554

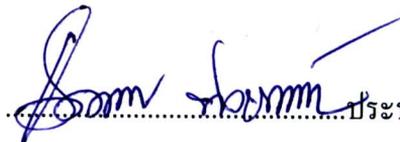
การบริหารจัดการคุณภาพของห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก
โรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง จังหวัดแพร่

อุดม ต้นประยูร

การค้นคว้าแบบอิสระนี้ได้รับการพิจารณาอนุมัติให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

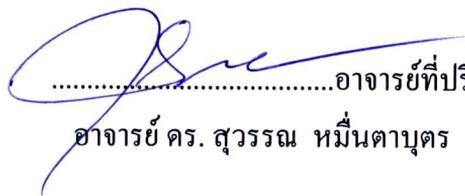
คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระ

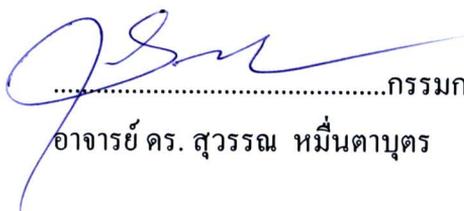
คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.อรรถพร พงษ์วาท

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

กรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธประเสริฐ

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
อาจารย์ ดร. สุวรรณ หมั่นตาบุตร

กรรมการ
อาจารย์ ดร. สุวรรณ หมั่นตาบุตร

19 ตุลาคม 2554

©ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้ สำเร็จด้วยดี ด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทธิประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลักการค้นคว้าแบบอิสระ อาจารย์ ดร.สุวรรณ หมั่นตาบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่ให้คำปรึกษาแนะนำอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ตลอดจนตลอดเวลา ตรวจสอบ ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องทุกขั้นตอนของการศึกษาดังแต่เริ่มต้น จนเสร็จสมบูรณ์ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่งและขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถพร พงษ์วาท ประธานกรรมการสอบ การค้นคว้าแบบอิสระและกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระทุกท่านที่ให้คำแนะนำและ ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ทำให้การค้นคว้าแบบอิสระมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณผู้อำนวยการ โรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง จังหวัดแพร่ และคณะครู ตลอดจนบุคลากรในโรงเรียนทุกท่าน ที่กรุณาตลอดเวลา อำนวยความสะดวกและให้ความร่วมมือ เป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขอขอบคุณ คุณวรรณชัย จองแก คุณภัทธานิชฐ์ จองแก ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือ ห่วงใย และให้กำลังใจเสมอมา ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนร่วมทำให้การค้นคว้า อิสระฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ทั้งที่กล่าวถึง และไม่ได้กล่าวถึงมา ณ โอกาสนี้

ท้ายสุดนี้ ขออุทิศส่วนกุศลบุญอันเกิดจากการค้นคว้าแบบอิสระฉบับนี้แด่ผู้มีพระคุณ ที่ล่วงลับไปแล้ว ซึ่งได้แก่ บิดา มารดา ครู อาจารย์

อุดม ต้นประยูร

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ การบริหารจัดการคุณภาพของห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ
กาญจนาภิเษก โรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง จังหวัดแพร่

ผู้เขียน นายอุดม ต้นประยูร

ปริญญา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

รองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พุทประเสริฐ อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
อาจารย์ ดร.สุวรรณ หมั่นตาบุตร อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

246328

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการคุณภาพของห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก โรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง จังหวัดแพร่ และเพื่อค้นหาปัญหาและข้อเสนอแนะในการบริหารจัดการห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก โรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ปีการศึกษา 2553 โดยศึกษาจากผู้ให้ข้อมูลจำนวนทั้งหมด 359 คน ประกอบด้วย ผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ ครูผู้สอนและนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ของโรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง จังหวัดแพร่ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวข้างต้น นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษาดังนี้ ในการบริหารจัดการคุณภาพของห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก โรงเรียนสองพิทยาคม อำเภอสอง จังหวัดแพร่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้ข้อมูลว่า มีการบริหารจัดการคุณภาพของห้องสมุดโรงเรียน ขนาดที่เหมาะสมกับโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางไว้บริการนักเรียน ครูและบุคลากรในโรงเรียน ห้องสมุดตั้งอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม มีสภาพดี และมีบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ครูบรรณารักษ์มีการจัด บริการยืม-คืน มีการจัดบริการให้อ่านและการศึกษาค้นคว้า คู่มือห้องสมุดให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ครูผู้สอนมีนิสัยรักการอ่าน ใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าเพื่อการพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาตนเอง มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในสาระการเรียนรู้ที่ตนเองรับผิดชอบอย่างหลากหลาย ด้านผู้เรียนเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมในการใช้ทรัพยากรสารสนเทศ สามารถวิเคราะห์ข้อเท็จจริงของข้อมูลสารสนเทศได้ ด้านทรัพยากรสารสนเทศ ห้องสมุดมีทรัพยากรวัสดุสารสนเทศประเภทสิ่งตีพิมพ์

มีจำนวนหนังสือ หนังสืออ้างอิง นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ จุลสารในปริมาณที่เหมาะสม สอดคล้องกับหลักสูตรและความต้องการของผู้ใช้ เป็นไปตามเกณฑ์หรือสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สำหรับประเภทวัสดุไม่ตีพิมพ์มีปริมาณครบตามเกณฑ์มาตรฐานของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลาง สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในส่วนของปัญหาพบว่า คอมพิวเตอร์ มีจำนวนน้อยไม่เพียงพอต่อการให้บริการ แก่ ล้ำสมัย ชำรุดบอย อินเทอร์เน็ต มีความล่าช้า ไม่สะดวกต่อการศึกษาค้นคว้าและไม่สะดวก ในการสืบค้นข้อมูลเพราะไม่มีเก้าอี้ให้นั่ง บรรยากาศของห้องสมุด อากาศภายในห้องสมุด ร้อนอบอ้าว ในฤดูหนาวแดดส่องเข้ามาในห้องสมุด บรรณารักษ์ ไม่ค่อยยิ้มแย้ม มีจำนวนน้อย ไม่สะดวกต่อการให้บริการ ขาดการอบรมสัมมนาศึกษาดูงานเพื่อพัฒนาบุคลากร หนังสือและ สิ่งตีพิมพ์ ไม่ค่อยทันสมัย งบประมาณในการจัดซื้อหนังสือมีน้อย วัสดุครุภัณฑ์ ชั้นหนังสือ เก้าอี้ ชำรุดและมีหลากหลายรูปแบบ ไม่ได้มาตรฐาน เก้าอี้เป็นเก้าอี้ของนักเรียนที่ใช้นั่งเรียนในห้องเรียน

Independent Study Title   Quality Management of The Chalermprakiat Kanchanapisek
Library, Songpittayakom School, Song District, Phrae Province

Author   Mr. Udom Tunprayoon

Degree   Master of Education (Educational Administration)

Independent Study Advisory Committee

Assoc. Prof. Dr. Choocheep Puthaprasert	Advisor
Lect.Dr. Suwan Muntabutara	Co- advisor

ABSTRACT

246328

The purposes of this independent study were to 1) study quality management of the Chalermprakiat Kanchanapisek Library, Songpittayakom School, Song District, Phrae Province, and 2) to find problems and suggestion on quality management of the Chalermprakiat Kanchanapisek Library, Songpittayakom School, Song District, Phrae Province in the academic year of 2010. The respondents of this study were consisted of 359 in total which can be divided into administrators, librarians, teachers and pilot students of Songpittayakom School, Song District, Phrae Province. The tool used was a questionnaire concerning the subject above. The data gained was then analyzed by using average and standard deviation.

The results of the study could be concluded as the following: in quality management of Chalermprakiat Kanchanapisek Library, Songpittayakom School, Song District, Phrae Province, most of the respondents advised that there was quality management of the school's library to the extent that is suitable to the medium-sized secondary school. The library, which served students, teachers, and personnel of the school, was located in a proper location, had a good appearance, and delivered an environment that facilitates to learning process. There were librarians taking care of "Book Borrow and Return Service" for reading and study. Teachers had a love-to-read characteristic, using the library as a learning resource for their teaching development and self-improvement. Many activities were arranged by using the library as a learning resource and promoted a love-to-read characteristic within their own responsible field. In addition, with good

ethics and morals, learners, who used the information resource, were able to deliberately analyze its fact. In an aspect of information resource, the library had in possession of printed media like books, references, magazines, journals, newspapers and pamphlets in a suitable amount, which matched up the curriculum and needs of the users, in accordance with the standard or higher than the standard of the medium-sized secondary school. For non-printed media, there were complete numbers as required by the standard of the medium-sized secondary school, under supervision of Office of the Basic Education Commission.

Regarding the problems, it found that there were few numbers of computers insufficient to the service. They were out-of-dated and frequently broken. Internet speed was too slow; not suitable to the study. They were uncomfortable to do a research because there was no chair. The environment in the library including temperature was hot and stuffy. During the winter, light shined in the library. The librarians hardly smiled and outnumbered insufficient to the required service. The librarians lacked of training seminar or educational trip in personnel development. Books and printed media were not quite up-to-dated. The budget in buying books was low. Materials and durable articles and book shelves were old, damaged. The book shelves had too many appearances – they were out of all proportion to one another. Chairs used in the library were the old chairs used in the classroom.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
ขอบเขตการศึกษา	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
บทที่ 2 เอกสารและการศึกษาที่เกี่ยวข้อง	6
แนวทางการจัดห้องสมุดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการ	
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	7
บทบาทของห้องสมุดโรงเรียนต่อการพัฒนาการศึกษาในสถานศึกษา	11
มาตรฐานห้องสมุดและตัวบ่งชี้ เพื่อพัฒนาคุณภาพห้องสมุดโรงเรียน	
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	15
การศึกษาที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	30
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	30
การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ศึกษา	31
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
บทที่ 4 ผลการศึกษา	33

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
สรุป	58
อภิปรายผล	62
ข้อเสนอแนะ	66
บรรณานุกรม	68
ภาคผนวก	74
ภาคผนวก ก	
สำเนาหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	75
ภาคผนวก ข	
แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระสำหรับผู้บริหาร	
ครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอน	76
ภาคผนวก ค	
แบบสอบถามเพื่อการค้นคว้าแบบอิสระสำหรับนักเรียน	89
ประวัติผู้เขียน	98

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานสภาพของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอน จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และอายุการทำงาน	34
2 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานสภาพของนักเรียน จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา	36
3 สภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก มาตรฐานด้านผู้บริหารตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอน	37
4 สภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก มาตรฐานด้านครูบรรณารักษ์ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอน	39
5 สภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก มาตรฐานด้านครูผู้สอนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์ และครูผู้สอน	42
6 สภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก มาตรฐานด้านผู้เรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูบรรณารักษ์และครูผู้สอน	44
7 จำนวนและร้อยละของข้อมูลสถานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นนักเรียน จำแนกตาม เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา	45
8 สภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก มาตรฐานด้านผู้บริหาร ตามความคิดเห็นของนักเรียน	46
9 สภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก มาตรฐานด้านครูบรรณารักษ์ ตามความคิดเห็นของนักเรียน	48

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
10	สภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก มาตรฐานด้านครูผู้สอนตามความคิดเห็นของนักเรียน	50
11	สภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก มาตรฐานด้านผู้เรียนตามความคิดเห็นของนักเรียน	52
12	สภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติกาญจนาภิเษก มาตรฐานด้านทรัพยากรสารสนเทศตามความคิดเห็นของนักเรียน	53
13	ภาพรวมสภาพการบริหารจัดการคุณภาพห้องสมุดเฉลิมพระเกียรติ กาญจนาภิเษก จำแนกตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทุกกลุ่ม	54